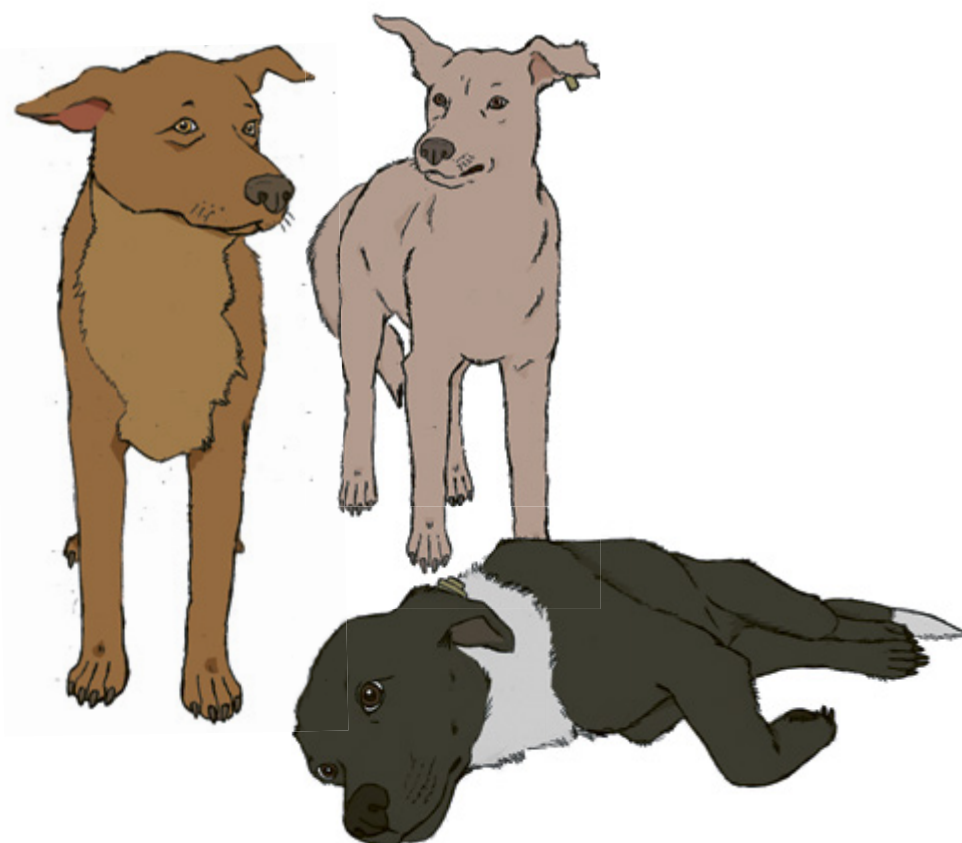

JOHANNA AULÉN

TŠERNOBYLIN KOIRAT

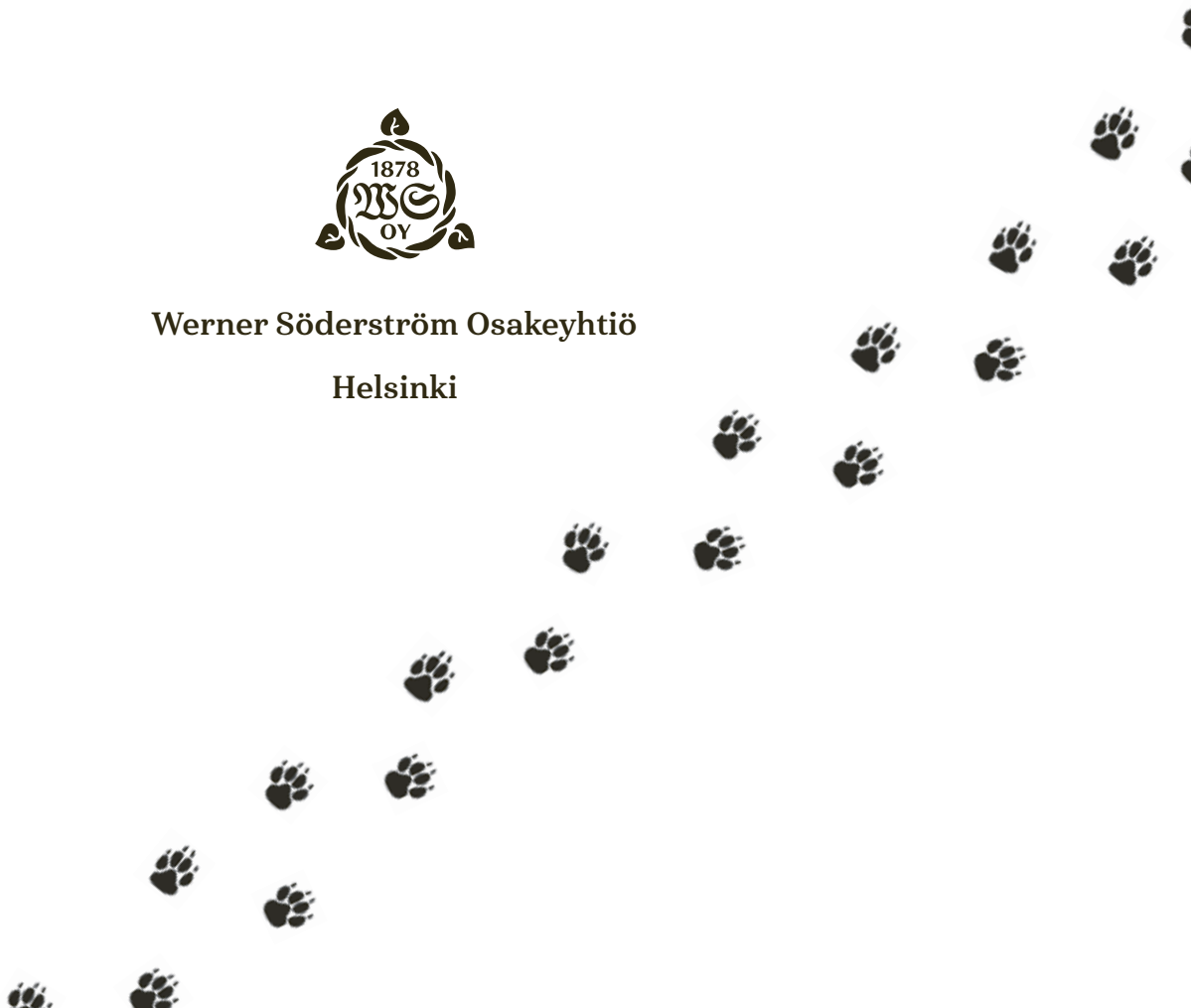
Johanna Aulén

TŠERNOBYLIN KOIRAT

Werner Söderström Osakeyhtiö

Helsinki

Työskentelyä on tukenut Suomen Kulttuurirahasto.

© Johanna Aulén WSOY 2022

Werner Söderström Osakeyhtiö

ISBN 978-951-0-46864-7

Painettu EU:ssa

TŠERNOBYLIN MAILLA AJATTELEN ASIOITA, JOITA EN MUUALLA HUOMIOI. AJATTELEN AUTON ALLA RAPISEVAA ASFALTTIA, KENGÄNKÄRJISTÄ ILMAAN PÖLLÄHTELEVÄÄ HIEKKAA JA SORAN SEASSA RYÖMIVIÄ TULILUTEITA. OLEN TARKKAAVAISEMPI, KOSKA YDINONNETTOMUUS SAI KAIKEN TUTUN JA TURVALLISEN MUUTTUMAAN.

LOKAKUU 2021,
KIOVA, UKRAINA.

MYÖS MINÄ, VOLODYMYR OLIJNYK, JOUDUIN
RAIVAAJAKSI JA SIIVOAMAAN IHMISEN KÄSISTÄ
KARANNEEN ATOMIN JÄLKIÄ. SÄTEILEVÄ AINES OLI
NÄKYMÄTÖN VIHOLLISEMME, JOKA LEVISI TYÖSTÄMME
HUOLIMATTA LAAJALTI MAAPERÄÄN JA JONKA VUOKSI
SULJETTU VYÖHYKE PERUSTETTIIN.

TÄNÄÄN PALAAN ONNETTOMUUSALUEELLE RETKIOPPAANANNE,
JA KENTIES PÄIVÄN PÄÄTTEEKSI TUNNETTE JOTAIN ENNALTA
ARVAAMATONTA TUOTA HAIKEAN KAUNISTA PAIKKAA KOHTAAN.

JA VIRHEITÄHÄN TŠERNOBYLISSÄ TEHTIIN, EIKÄ ONNETTOMUUSYÖNÄ 26. HUIHTIKUUTA 1986 OLTU EDES ENSIMMÄISTÄ KERTAA PULASSA. MONET TYÖNTEKIJÄT OLIVAT KOKEMATTOMIA, JA AMMATTITAITOINEN ELIITTI, ATOMŠTŠIKI, OLI HARVALUKUINEN.

INSINÖÖRIT KÄYTTÄLIVÄT 211 BOORISTA SÄÄTÖSAIVAA KUIN AUTON JARRUJA. MITÄ USEAMPI NIISTÄ LASKETTIIN REAKTORIN SISÄLLE, SITÄ PIENEMMÄLLÄ TEHOLLA SE TOIMI.

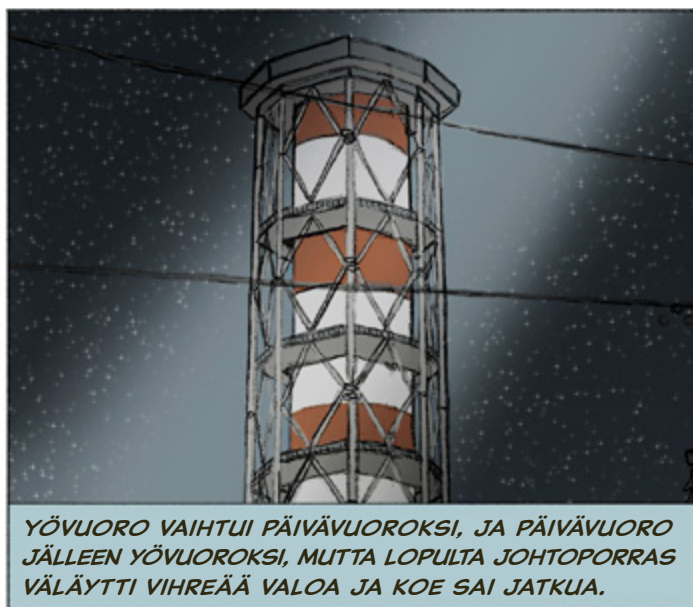

ALOITIMME NYT TURBIINIKOKEEN VALMISTELUT LASKEMALLA TEHOT 3200 MEGAWATISTA 1600 MEGAWATTIIN. PITI TYÖNTÄÄ MELKEIN KAIKKI SAUVAT REAKTORIN SISÄLLE, MUTTA KAIPA TÄSSÄ NÄINKIN PÄRJÄILLÄÄN.

KYLLÄ VARMASTI PÄRJÄILLÄÄN. POJAT OVAT JO MENNEET SULKEMAAN HÄTÄJÄÄHDYTYSJÄRJESTELMÄN VENTTIILEJÄ, JA SITTEEN...

...PAKKO HUUDELLA TÄHÄN
VÄLIIN! VOIMALAITOKSEN
JOHDON MUKAAN YKSI
MYKOLAJIVIN REAKTOREISTA
ON YLLÄTTÄEN KYTKETTY
POIS VERKOSTA, JA MEIDÄN
PITÄÄ KORVATA MENETETTY
SÄHKÖ. EDELLYTTÄVÄT, ETTÄ
LYKKÄÄMME KOETTA JA
SÄILYTÄMME 1600 MEGAWATIN
TEHON TOISTAISEKSI.

YÖVUORO VAIHTUI PÄIVÄVUOROKSI, JA PÄIVÄVUORO
JÄLLEEN YÖVUOROKSI, MUTTA LOPULTA JOHTOPORRAS
VÄLÄYTTI VIHREÄÄ VALOA JA KOE SAI JATKUA.

TEHO LASKETTIIN 760 MEGAWATTIIN, JA KONEPÄÄLLIKKÖ
ANATOLI DJATLOV SAAPUI VALVOMAAN KOETTA. HÄNEN
LÄSNÄOLLESSAAN TEHOTASO LASKI ENTISESTÄÄN, JA
SÄÄTÖSAUVOJEN OHJAUSTAPAA VAIHDETTAESSA
REAKTORI OLI SAMMAHTAA ENNEN AIKOJAAN.

ENÄÄ VAIVAISET 30
MEGAWATTIA JÄLJELLÄ!
PITÄKÄÄ TEHOJA YLLÄ JA
VETÄKÄÄ NIITÄ SAUVOJA
HETI TAKAISIN ULOS SIELTÄ!

HUH, PÄÄSTIIN 200
MEGAWATTIIN, MUTTA
KOE ON MÄÄRÄTTY
SUORITETTAVAKSI
700-1000
MEGAWATISSA.

TOVERI DJATLOV,
PYSÄYTETÄÄNKÖ
REAKTORI NYT HYVÄSSÄ
JÄRJESTYKSESSÄ, VAI
JATKETAANKO KOETTA?

HYVÄKSYN KOKEEN
SUORITTAMISEN 200
MEGAWATIN TEHOTASOLLA.

SEURAAVA VAIHE OLI KAHDEN PÄÄKIERTOPUMPUN KÄYNNISTÄMINEN, MUTTA TAVALLISTA MATALAMMAN TEHOTASON VUOKSI TOIMENPIDE VAIKUTTI REAKTORIIN MUUTTAMALLA SITÄ YHÄ EPÄVAKAAMMAKSI.

VOIHAN PIRULAINEN!
NYT KUULUU HÄLYTYSÄÄNI!

EPÄVAKAA TILA
SAI HÄLYTYKSET
UJELTAMAAN USEAAN
OTTEeseen, MUTTA
SIITÄ EI PIITATTU.
LISÄKSI AIKAISEMPI
TEHOJEN KANSSA
SÄÄTELY OLI NOSTANUT
KSENON-135-MÄÄRÄÄ
REAKTORISYDÄMESSÄ,
JA TUO KAASU
HIDASTI REAKTORIA
ENTISESTÄÄN.

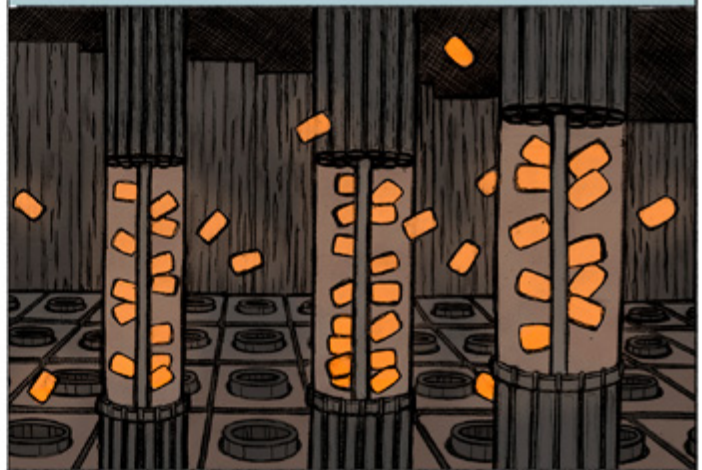
INSINÖÖRIT VETELIVÄT
SÄÄTÖSAIVOJA ULOS
AINA VAIN ENEMMÄN,
KUNNES NIITÄ OLI
YTIMESSÄ ENÄÄ
ONNETTOMAT YHDEKSÄN
KAPPALETTA.

MITÄ VARTEN
REAKTORI KIIHTYY?

KUULE, NYT KESKITYTÄÄN
KOKEESEEN! SE ALKAA MUUTAMAN
SEKUNNIN KULUTTUA!

AZ-5-HÄTÄNAPIN OLISI PITÄNYT AUTTAA LASKEMALLA ULOS VEDETYT SÄÄTÖSAUNAT TAKAISIN SYDÄMEEN. SALMOJEN SUUNNITTELUSSA OLI KUITENKIN VIRHE: NIIDEN GRAFIITISTA VALMISTETUT OSAT KIIHDYTTIVÄT REAKTORIA ENTISESTÄÄN.

LÄMPÖILA REAKTORIN SISÄLLÄ RIISTÄYTYI 4650 CELSIUKSEEN, LÄHES SAMAKSI KUIN AURINGON PINNALLA. KUULUI KAKSI PERÄKKÄISTÄ RÄJÄHDYSTÄ, PUOLET TURBIINIHALLISTA OLI MURSKANA JA REAKTORISTA JÄLJELLÄ PELKKÄÄ MUODOTONTA TUUSANNUUSKAA. SEITSEMÄN TONNIA URAANIPOLTTOAINETTA, GRAFIITTIA JA MUUTA ROJUA SINKOUTUI RAUNIOISTA ILMAKEHÄÄN.

NÄIN SILLOIN OLOHUONEEN IKKUNASTA, KUINKA YDINVOIMALASTA NOUSI TAIVAALLE IHMEELLINEN, SINERTÄVÄN HENTONEN VALOPYLVÄS.

UKRAINAN VALTIONVIRASTON ASETTAMIA SÄÄNTÖJÄ SAATTE SILTI NOUDATTAA: ETTE SAA KOSKEA MIHINKÄÄN, ETTEKÄ EDES ISTUA MAAHAN. IHOA SUOJAAVAN PUKUKOODIN NOUDATTAMINEN ON EHDOTONTA SÄÄSTÄ RIIPPUMATTA, EIKÄ SYÖMINEN JA JUOMINEN OLE SALLITTUA KUIN SISÄTILOISSA.

PASSINTARKASTUKSEN JÄLKEEN
PÄÄSTÄÄN NÄKEMÄÄN SULJETUN
VYÖHYKKEEN NÄHTÄVYYKSIÄ:
ITSE YDINVOIMALAA, PRYPJATIN
NEUVOSTOAIKAISTA MALLIKAUPUNKIA
JA HISTORIALLISTA TŠERNOBYLIN KYLÄÄ.

HEI VOLODYMIR!
MITEN TÄÄLLÄ KAIKKIALLA
ON NÄIN PALJON KOIRIA?
KODITTOMIA KAI, KUN NE
JUOKSENTELEVATKIN
MIHIN SATTUU!

EIVÄTHÄN KOIRAT VOI TAJUTA
MITÄÄN MISTÄÄN VALTIOVIRASTON
TURVALLISUUSOHJEISTA!

ONHAN NIITÄ TÄÄLLÄ JOITAIN SATOJA.
KULKUKOIRAT OVAT ONNETTOMUUDEN
TAKIA ALUEELLE HYLÄTTYJEN
LEMMIKKIEN JÄLKELEISIÄ.

PARINSADAN KULKUKOIRAN POPULAATIO MAJAALEE YDINVOIMALAN KUPEESSA JA TOINEN SAMANLAINEN TŠERNOBYLIN
KYLÄN KIEPPEILLÄ. MYÖS TARKASTUSPISTEILTÄ, KUTEN TÄÄLTÄ DYTJATKYSTAKIN, LÖYTYY OMAT POPULAATIONSAA.

**"Tšernobylin mailla ajattelen asioita,
joita en muualla huomioi."**

Kun Tšernobylin ydinvoimala räjähti 26.4.1986, tuhannet ihmiset joutuivat jättämään kotinsa. Säteilylaskeuma saastutti laajoja alueita. Voimalan ympäristöstä tehtiin suljettu vyöhyke.

Mutta elämä Tšernobylistä ei loppunut. Ydinvoimalan liepeille jäi laumoittain koiria, joita kukaan ei evakuoinut. Ja siellä ne elävät vieläkin.

Johanna Aulénin sarjakuva kertoo, mitä näille koirille nyt yli 35 vuotta myöhemmin kuuluu. Se on tarkasti dokumentoitu kertomus hirveästä onnettomuudesta, mutta myös luonnon ja ihmisen uskomattomasta sitkeydestä.

